

Sociale Gedragsregels s.v. Gemini

Opstellers: Netty en Peter Meiners
 Datum: 3 november 1999
 Versie: 1.2
 Status: definitief

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
Inleiding	1
Gedragsregels voor spelende leden	2
Kleding en douchen	2
Gedragsregels voor het clubhuis, veld en zaal	2
Gedragsregels voor ouders	2
Wat u vooral niet moet doen.....	2
Gedragsregels voor supporters van GEMINI	3
Gedragsregels voor publiek (gasten)	3
Gedragsregels voor het bestuur	3
Gedragsregels voor het kader	3
Gedragsregels voor de scheidsrechters	3
Gedragsregels ter voorkoming van seksuele intimidatie	4
De belangrijkste gedragsregel.....	4
De verantwoordelijkheid van de begeleider	4
"Mag ik ze dan geen aai meer over hun bol geven?"	4
De regels	4
Bijlage: De rol van ouders	4
De invloed van ouders op het gedrag van kinderen.....	4
Actieve levensstijl	5
Samen sporten	5
Voorwaarden scheppen voor de sportbeoefening en interesse tonen en stimuleren.....	5
Interesse tonen en stimuleren.....	6
Het stimuleren van individueel fair play gedrag.....	6
Kwaliteitscontrole en taakinvulling bij de handbalvereniging.....	7
Taken	7
Verantwoording	8

Inleiding

Bij een sportvereniging als Gemini hoort naast een hoog sportief niveau ook een hoog sociaal niveau. Sport is niet alles. Het kenmerk van een gezellige club is een hoog sociaal gehalte naast een uitdagende sportieve sfeer.

Gezelligheid wordt gemaakt door mensen en niet alleen door sportieve prestaties. Het is daarom zaak om de sociale kant van een vereniging te belichten. In dit document is daartoe een eerste aanzet gegeven. Het is de bedoeling dat dit document levend blijft door er constant aan te schaven en te verbeteren. Verder is het ook zaak om de inhoud niet alleen aan het geduldige papier toe te vertrouwen maar juist te doen opzuigen in de dagelijkse praktijk.

Gedragsregels leven niet als ze door iemand op papier zijn gezet. Ze leven pas als ieder verantwoordelijk lid ze kent en hanteert.

Het bestuur van de s.v. Gemini zal de nodige energie stoppen in het realiseren van dit ideaal door te pas en te onpas leden en gasten te wijzen op de door het bestuur en de ALV goedgekeurde sociale gedragsregels.

Netty en Peter Meiners

Gedragsregels voor spelende leden

- Bij trainingen worden hoge eisen gesteld aan gedrag, discipline, inzet en motivatie. Immers, het doel van trainingen is de spelers op te leiden tot goede handballers.
- Vloeken en "schuttingtaal" is voor veel mensen (tegenstander, scheidsrechter maar ook publiek) kwetsend en dit hoort op het handbalveld niet thuis. Geen kritiek op de scheidsrechter, deze doet ook zijn best en bij de jeugd zijn zij vaak in opleiding, steken er hun vrije tijd en energie in en.... **geen scheidsrechter betekent, niet spelen.**
- Ook zelfdiscipline moet worden opgebracht. Onder discipline wordt verstaan: op tijd komen, aan alle trainingen deelnemen, melding doen van verhindering etc. Bij tegenslag moet mentaliteit aanwezig zijn om door te gaan. Een vechtersmentaliteit is nodig om dit alles op te brengen.
- Onderling respect binnen het team vergroot de teamgeest en daardoor de gezamenlijke kracht. Mopperen of schelden op elkaar is a) geen juiste mentaliteit en voorbeeld en b) ontnemt het gehele team de kans op een goede prestatie.

De selectieteams bekleden als het vlaggenschip van de vereniging bij uitstek een voorbeeldrol!!!

Wanneer je steeds kritiek hebt op trainers, scheidsrechters, bestuursleden en/of coaches wees dan zo flink om je bij de vereniging aan te melden voor deze functies. Je krijgt dan de kans van je leven om het goed/beter te doen. De vereniging zal er blij mee zijn.

Kleding en douchen

Tijdens een wedstrijd behoort men schone en de voorgeschreven kleding te dragen. Ga douchen direct na het sporten, dit is goed voor de spieren en voorkomt blessures.

Gedragsregels voor het clubhuis, veld en zaal

De volgende gedragsregels vormen in hoge mate de sfeer in het clubhuis, op het veld en in de zaal.

- Gedraag je in het clubhuis, op het veld of in de zaal alsof je thuis bent. Daar zit je ook niet met je vuile schoenen op de bank of stoel en trap je peuken uit op de vloer. Ook laat je je afval niet liggen in je eigen tuin of balkon. Er zijn, net als thuis, prullenbakken voor afval en asbakken voor peuken.
- Ruim de rommel achter je op zodra je de kantine verlaat. Het kantinepersoneel is ook een vrijwilliger wees daar zuinig op.
- Spreek je mede clubgenoten erop aan als ze "in de fout gaan". Als ze dit bij jou thuis doen zou je er ook wat van zeggen.
- Bij feestjes in het clubgebouw horen drugs en het verhandelen ervan niet thuis.
- Overmatig alcoholgebruik past ook niet bij sporters. Je kan ook plezier hebben zonder zwaar beneveld te zijn. Teveel alcohol geeft alleen maar narigheid en overlast aan anderen.
- Ook in de kleedkamer en op het veld moet alles netjes achtergelaten worden.

Dit geldt niet alleen op ons eigen terrein maar zeker ook bij de vereniging waar je te GAST bent.

Gedragsregels voor ouders

Ouders spelen een belangrijke rol in het handballevens van een kind. Ze zijn geïnteresseerd en willen zoveel mogelijk helpen. Het komt echter dikwijls voor, dat ouders te zeer betrokken raken bij het handballen van hun kind en in hun enthousiasme ongewild een storende invloed uitoefenen. Om u te helpen een goede "handbalouder" te zijn gelden de volgende gedragsregels:

- Zorg voor een goed contact met de trainer/coach en scheidsrechter en respecteer hun mening. Zij weten tenslotte meer over handballen en de ontwikkeling van een jonge handballer dan u.
- Vraag hen na de wedstrijd om uitleg van beslissingen die u niet begrijpt of waarmee u het niet eens bent.
- Praat met andere ouders. Het is dikwijls prettig gemeenschappelijke problemen te bespreken en samen te werken ten aanzien van bijvoorbeeld vervoer. Komt u er samen niet uit neem dan contact op met het bestuurslid (Jeugd) Technische Zaken.
- Uit nooit kritiek tegen of over uw kind of trainer/coach waar andere ouders bij zijn.
- Moedig inspanning zowel als resultaat aan. Beoordeel de vorderingen van uw kind niet alleen aan het aantal doelpunten of gewonnen wedstrijden of toernooien. Het is belangrijk inspanning te herkennen en te belonen.
- Wees gul met applaus. Tijdens een wedstrijd is het belangrijk dat u applaudisseert voor de goede verrichtingen van ALLE spelers dus ook die van de tegenstanders. Hiermee geeft u niet alleen het goede voorbeeld, maar het zal ook een meer ontspannen sfeer geven.
- Sta open voor kritiek op het gedrag van en prestaties van uw kind. Engeltjes bestaan niet in dit aardse. U mag natuurlijk wel eisen dat de kritiek gefundeerd is maar ga hier open mee om. Door erover te praten wordt voorkomen dat standpunten onwrikbaar worden en de boel escaleert. Denk erom dat de andere ook een vrijwilliger is. Sport en alles daaromheen moet gezellig blijven.

Wat u vooral niet moet doen

- Reageer op een slecht resultaat of een fout niet met straf of kritiek. Geef uw kind de tijd om voor zichzelf uit te vinden waarom het verkeerd ging. Als het kind uw advies vraagt, geef het dan eerst een compliment voor iets wat het wel goed deed en geef dan de goede raad. Hierbij legt u eerder de nadruk op de positieve gevolgen, indien deze raad wordt opgevolgd, dan op het negatieve gevolg van een fout. Het is voor de ouders van het allergegrootste belang niet de indruk te wekken dat zij het kind niet meer waarderen nadat het verloren heeft.
- Sluit uw ogen niet voor slecht gedrag, oneerlijkheid of slechte manieren van uw kind. Op zulke momenten moet u onmiddellijk optreden, indien u dat niet doet, zal het daaruit opmaken, dat u zulk gedrag toelaatbaar vindt of tenminste dat u persoonlijke normen en respect voor mensen en regels in de sport niet belangrijk vindt.
- Geef uw kind geen aanwijzingen tijdens een wedstrijd, dit is zelfs reglementair verboden. Een constante stroom van instructies brengt het kind alleen maar in verwarring.
- Laat niet altijd uw eerste vraag zijn "heb je gewonnen?". Waarom zou u niet beginnen met "heb je lekker gespeeld?".
- Wees niet altijd (nadrukkelijk) aanwezig bij elke training en elke wedstrijd. Het is belangrijk voor de toekomstige ontwikkeling van uw kind in de sport dat hij of zij ermee vertrouwd raakt de juiste beslissing te nemen tijdens training of wedstrijd. Dit is de eerste stap in de ontwikkeling van zelfmotivatie en zelfvertrouwen. Wanneer u voortdurend toekijkt, zal dit ertoe leiden dat uw kind op alle gebieden afhankelijk wordt van uw aanwezigheid en advies.

- Ga in geval van kritiek op het gedrag of prestatie van uw kind niet tegen anderen mopperen. Spreek degene die deze kritiek uit erop aan en vraag naar de reden van de kritiek. Als een dialoog niet helpt stap dan naar de coach of een bestuurslid om escalatie te voorkomen.

Het voorbeeld van ouders is enorm belangrijk. Want als u al niet weet hoe moet worden omgegaan met ups en downs van het handballeven van uw kinderen, hoe kunt u dan verwachten dat zij het wel kunnen?

Wanneer u steeds kritiek heeft op trainers, scheidsrechters, bestuursleden en/of coaches wees dan zo flink om u bij de vereniging aan te melden voor deze functies. U krijgt dan de kans van uw leven om het goed/beter te doen. De vereniging zal er blij mee zijn.

Gedragsregels voor supporters van GEMINI

- Uit de benaming "supporters" valt af te leiden dat het hierbij gaat om mensen die (in dit geval de club/teams) ondersteunen.
- Ondersteunen doe je **NIET** door je eigen team of sommige leden daarvan uit te schelden als er eens iets niet gaat zoals je zelf zou willen. Hetzelfde geldt voor het bezoekende team. Je eigen club aanmoedigen doe je **NIET** door de tegenstanders uit te schelden of uit te lachen. Het effect van dit soort ASOCIAAL gedrag is dat de supporters van de bezoekende club zich ergeren en tot tegenacties overgaan. Kijk naar de ontwikkelingen bij het prof. voetbal; de rellen die daar na een wedstrijd ontstaan gaan letterlijk helemaal nergens over en worden slechts door een gering aantal asociale in gang gezet.
- De enige reactie op verbaal geweld van gasten is beschaafd gedrag. Hiermee is al snel de lol ervan af.
- Van een supporter wordt verwacht zich **NIET** asociaal uit te spreken ten opzichte van de scheidsrechter. Dus schelden, commentaar leveren enz. is uitgesloten.

Wanneer u steeds kritiek heeft op trainers, scheidsrechters, bestuursleden en/of coaches wees dan zo flink om u bij de vereniging aan te melden voor deze functies. U krijgt dan de kans van uw leven om het goed/beter te doen. De vereniging zal er blij mee zijn.

Gedragsregels voor publiek (gasten)

- Van gasten mag verwacht worden dat ze zich fatsoenlijk gedragen. Als dit onverhoopt niet het geval is moet dit worden kenbaar gemaakt.
- Als gast moet jij je aanpassen aan de ontvangende vereniging
- Als een gast zich misdraagt mag je deze erop aanspreken. Als aanspreken niet helpt is het van belang dat dit aan het bestuur wordt doorgegeven. Het bestuur kan dan via de gastclub trachten herhaling te voorkomen.
- Wees echter niet te snel met oordelen en commentaar, het zijn ook gewone mensen die opgewonden kunnen raken door bepaalde gebeurtenissen.

Gedragsregels voor het bestuur

- Bestuursleden hebben op sociaal gebied een speciale rol binnen een vereniging. Naast de voorbeeldfunctie is er ook een corrigerende en opvoedfunctie. Je staat nu eenmaal meer in de schijnwerpers dan anderen.
- Bestuursleden dienen altijd aanspreekbaar te zijn voor leden en bezoekers. In deze gevallen dient het bestuurslid zich diplomatiek te gedragen, dat wil zeggen dat er niet direct een mening wordt gegeven maar dat eerst alle relevante gegevens wordt verzameld. Op basis daarvan en indien nodig na ruggespraak met andere bestuursleden en/of kaderleden, kan actie worden ondernomen.

Gedragsregels voor het kader

- Voor kaderleden geldt in hoofdlijnen hetzelfde als voor bestuursleden. Ook zij zijn een vooruitgeschoven post en staan meer in de belangstelling dan gewone leden.
- Het siert een goed kaderlid om weloverwogen om te gaan met sociale probleemsituaties. Rust en kalmte helpt meer dan een overhaaste reactie of advies.

Gedragsregels voor de scheidsrechters

Scheidsrechters zijn (helaas) vaak het doelwit van spelers en publiek, zeker als de spanning toeneemt in een wedstrijd. Om overwicht te behouden in de wedstrijd volgen hier een aantal gedragsregels.

- Het is een goede zaak als de scheidsrechter kalm en onverstoort blijft.
- Indien spelers of publiek zich te buiten gaan aan verbaal, of erger nog fysiek, geweld is het zaak de vertegenwoordigers van beide partijen direct bijeen te roepen en deze de opdracht te geven hun team en publiek tot kalmte te manen.
- Als er desondanks geen verbetering optreedt en u als scheidsrechter meent dat onder die condities verder spelen niet in het belang van de handbalsport is, staak dan de wedstrijd voordat de zaak geheel uit de hand loopt.
- Maak van elk (conform de spelregels relevant) vergrijp van spelers, coaches of publiek een aantekening op het wedstrijdformulier en lever een rapport in bij de bond.
- Wees mild. Op alle kleine ongeregelheden ingaan wekt agressie op, maar zorg ervoor dat de balans in evenwicht blijft. Trek dus niet (on)bedoeld een team voor, ook dit wekt agressie op.
- Sta open voor vragen na afloop van de wedstrijd. Ouders en/of spelers hebben mogelijk behoefte aan uitleg over een beslissing. U hoeft zich niet te verdedigen maar slechts uit te leggen waarom u tot die beslissing bent gekomen. Uiteraard dient de vragensteller zichtbaar geïnteresseerd te zijn en dus niet erop uit te zijn om u uit uw tent te lokken.

Gedragsregels ter voorkoming van seksuele intimidatie

Seksuele intimidatie is elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst wordt ervaren.

De belangrijkste gedragsregel

Iedereen in de sport dient zich te onthouden van seksueel (machts)misbruik en seksuele intimidatie, zowel het kader als de sporter.

Seksuele intimidatie komt het meest voor in de relatie waarin sprake is van een machtsverschil. Dat machtsverschil kan te maken hebben met *leeftijd* (volwassene tegenover kind), *positie* (trainer tegenover sporter) of bijvoorbeeld het *getal* (groep tegenover eenling). Deze gedragsregels gelden voor alle begeleiders in de sport. Het naleven van de gedragsregels is de verantwoordelijkheid van de volwassen begeleider, niet van het kind.

De verantwoordelijkheid van de begeleider

De sportbegeleider heeft niet alleen een taak met betrekking tot de sportbeoefening. Hij heeft ook een (weliswaar gedeelde) opvoedkundige opdracht. Hij is medeverantwoordelijk voor de veiligheid, gezondheid en het welzijn van de jonge sporter en voor diens ontwikkeling naar zelfstandigheid. Daarbij moet de begeleider de persoonlijke grenzen van de sporter respecteren en de grenzen van professioneel gedrag niet overschrijden.

“Mag ik ze dan geen aai meer over hun bol geven?”

De omgang tussen mensen en het lichamenlijk contact bij het sporten laten zich niet tot in detail regelen. Dat is ook niet de bedoeling van de gedragsregels. Lichamenlijk contact kan functioneel zijn en een “aai over de bol” motiverend en prettig. Aanrakingen en bijvoorbeeld het geven van complimentjes moeten geen taboe worden in de sport.

De gedragsregels zijn richtlijnen voor de begeleider, waarmee seksuele intimidatie kan worden voorkomen. Ze geven de grenzen aan van het handelen. Ze fungeren als toetssteen voor het gedrag van begeleiders en sporters in concrete situaties. Ze nodigen uit tot nadenken en discussiëren over het handelen en dat van anderen in de sportomgeving.

De regels

- De begeleider moet zorgen voor een omgeving en sfeer waarbinnen de sporter zich veilig voelt (te bewegen).
- De begeleider onthoudt zich ervan de sporter te bejegenen op een wijze die de sporter in zijn waardigheid aantast, en verder in het privé-leven van de sporter door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijke doel.
- De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts) misbruik of seksuele intimidatie tegenover de sporter.
- Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de begeleider en de jeugdige sporter tot 16 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
- De begeleider mag de sporter niet op zodanige wijze aanraken dat de sporter en/of de begeleider deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.
- De begeleider onthoudt zich van seksueel getinte verbale intimiteiten.

- De begeleider zal tijdens training(stages), wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met de sporter en de ruimten waarin de sporter zich bevindt, zoals de kleed- en hotelkamer.
- De begeleider heeft de plicht de sporter te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van seksuele intimidatie. Daar waar bekend of geregeld is wie de belangen van de (jeugdige) sporter behartigt, is de begeleider verplicht met deze personen of instanties samen te werken opdat zij hun werk goed kunnen uitoefenen.
- De begeleider zal de sporter geen (im)materiële vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen. Ook de begeleider aanvaardt geen financiële beloning of geschenken van de sporter die in onevenredige verhouding tot de gebruikelijke dan wel afgesproken honorering staan.
- De begeleider zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen die bij de sporter is betrokken. Indien hij gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze regels, zal hij de betreffende persoon daarop aanspreken.
- In die gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest hiervan te handelen.

Bijlage: De rol van ouders

De invloed van ouders op het gedrag van kinderen.

Ouders hebben een grote invloed op het gedrag van hun kinderen. Zeker als het nog om relatief jonge kinderen gaat. In de belevingswereld van kinderen zijn ouders namelijk de ideale voorbeelden. Wie kent niet de uitspraken van jonge kinderen als: “mijn moeder is de slimste en mijn vader de sterkste...”. Bij het ouder worden van het kind neemt die invloed echter af. Dan komt het kind met andere personen in contact, die mede bepalend worden bij het opvoedings- en ontwikkelingsproces. Het gaat dan om leeftijdgenoten, school, sportvereniging, kerk en media.

Over het algemeen kan worden gezegd dat hoe ouder het kind wordt, des te kleiner de invloed wordt die ouders direct kunnen uitoefenen op het gedrag van hun kinderen. Wel zijn er sterke verschillen tussen kinderen onderling en ouders onderling. Naarmate het kind meer volwassen wordt zal de beïnvloeding veranderen van een sterk sturend naar meer adviserend. De ouders zullen het kind dan steunen met raad en daad en waar nodig corrigerend moeten optreden.

Met name tijdens de puberteit botst het vaak tussen ouders en hun kinderen. Het kind probeert dan namelijk een eigen identiteit op te bouwen.

De ouders kunnen hierbij een belangrijke rol spelen door een goed voorbeeld te zijn. Op deze wijze kunnen ze de persoonlijkheidsontwikkeling van hun kind sterk beïnvloeden. Hoewel er bij de puber altijd wel enigszins sprake is van het zich tegen-de-ouders afzetten (dat hoort er nu eenmaal bij) zal een goede ouder-kind relatie een goed verloop van de puberteit in de hand werken.

Voor de jongere zelf is de puberteit ook een nogal onstuimige periode waarin de jongere “zichzelf ontdekt”. De jongere bekijkt het gedrag van de ouders nu veel meer vanaf een afstand. Hij leert selecteren wat volgens hem de goede en de minder goede eigenschappen van zijn ouders zijn. De ouders zullen hiermee rekening moeten houden en de jongere wat meer vrij laten in zijn beslissingen.

Actieve levensstijl

Voldoende beweging heeft een positieve invloed op allerlei gebied. Daarom is het belangrijk dat jonge kinderen al vroeg met verantwoord bewegen beginnen. Vanaf jonge leeftijd moet een actieve levensstijl eigen worden gemaakt, dit geeft namelijk een grotere kans dat op latere leeftijd ook een actieve levensstijl behouden wordt en dat geeft weer meer kans op een goede gezondheid.

Bovendien is het voor mensen die op jonge leeftijd nooit of weinig hebben gesport veelal lastig om op latere leeftijd alsnog te gaan sporten. Voor hen is de drempel om te gaan sporten dan vaak te hoog. Naast het gezondheidsaspect heeft sporten veel andere positieve gevolgen. Sportende kinderen ontwikkelen motorische vaardigheden waardoor ze zich gemakkelijker bewegen en beter zijn in andere sportieve vaardigheden, dit vergroot hun gevoel van eigenwaarde.

Daarnaast is het sporten bij een vereniging een uitstekende gelegenheid om een vriendenkring op te bouwen, hetgeen weer belangrijk is voor de persoonlijke ontwikkeling.

Samen sporten

Ouders kunnen ervoor zorgen dat hun kind op jeugdige leeftijd voldoende beweegt. Dat kan al op zéér jonge leeftijd. Bijvoorbeeld door met het kind te gaan wandelen en allerlei sportieve spelletjes te doen. Ook worden er tegenwoordig steeds meer activiteiten georganiseerd om samen te bewegen, denk in dit kader bijvoorbeeld aan het baby- en peuterzwemmen en ouder- en kindgymnastiek.

Na verloop van tijd neemt de school een deel van de bewegingsopvoeding overnemen. Daarnaast kunnen verenigingen een belangrijk deel van de bewegingsopvoeding overnemen. Tegenwoordig zijn er veel verenigingen die activiteiten aanbieden voor steeds jongere kinderen. Bekende voorbeelden hiervan zijn tennis, zwemmen en gymnastiek. Maar ook handbal verenigingen proberen steeds jongere kinderen te betrekken bij de vereniging. Sinds vorig jaar kent het Nederlands Handbal Verbond 'Kabouterhandbal' voor 4- en 5- jarigen.

Veelal gaat het hier dan om het inleiden op een bepaalde sport waarbij alle grondvormen van bewegen aan de orde komen en waarbij het omgaan met een bal getraind wordt. Vanaf circa zes jaar kan er wat specifiekere worden getraind, in de vorm van minihandbal.

De sportvereniging is een ideale plaats voor kinderen om te gaan sporten. Ouders zullen hun kinderen moeten (blijven) stimuleren om in georganiseerd verband te sporten. Uiteraard moet het kind zich wel thuis voelen bij de sportvereniging en plezier beleven aan de sport die hij of zij doet.

Als kinderen eenmaal lid zijn van een sportvereniging houdt daarmee zeker de bemoeienis van ouders niet op. De rol van ouders is dan op te splitsen in 5 categorieën, te weten:

1. Voorwaarden scheppen
Het gaat hier om voorwaardenscheppend gedrag van ouders, zodat het voor het kind mogelijk wordt om goed te sporten.
2. Interesse tonen en stimuleren
Voor een sportend kind is het belangrijk dat ouders interesse tonen. Bovendien wil ieder kind gestimuleerd worden. Het ene kind heeft het echt nodig om 'de moed niet op te geven' en lid te blijven, het andere kind ervaart het gewoon als positief en dat geeft hem nog meer plezier in de sportbeoefening.
3. Fair Play stimuleren
Kinderen zullen op het sportveld, maar ook door de media met onsportief gedrag worden geconfronteerd. Het is daarom belangrijk dat kinderen al vroeg leren wat Fair Play inhoudt en hoe zij zich volgens Fair Play normen dienen te gedragen. Ouders kunnen hierbij helpen door erover te praten en zelf het goede voorbeeld te geven.

4. Kwaliteitscontrole bij de vereniging
Ondanks de goede bedoelingen van de sportvereniging, zouden sommige zaken in uw ogen (nog) beter kunnen. Probeer daarom de vereniging te helpen bij het 'kindvriendelijk sporten' en de bevordering van Fair Play.
5. Taakinulling bij de sportvereniging
Binnen een sportvereniging zijn er talloze taken die ingevuld kunnen worden door ouders. Er zijn permanente taken (bestuurs- of commissielid), repeterende taken (feestcomité) of een eenmalige taken (begeleiding van een kamp). Er zijn bij een sportvereniging veel taken die relatief weinig tijd kosten en waarmee u de vereniging erg helpt. Bovendien is het voor ouders een goede mogelijkheid om zelf mee te bouwen aan een optimaal klimaat voor de sportbeoefening van hun kinderen. En niet onbelangrijk: het is vaak leuk werk, waarbij je als ouders zelf ook de nodige contacten opdoet.

Voorwaarden scheppen voor de sportbeoefening en interesse tonen en stimuleren

Als (jonge) kinderen willen handballen, moet er thuis van alles worden geregeld om het kind aan de sport te kunnen laten deelnemen. Een lidmaatschap bij een vereniging betekent vaak dat er op vaste tijden en vaste plaatsen gesport dient te worden, dit vraagt dan om een organisatorische aanpassing van het hele gezin. Daar komt bij dat veel gezinnen uit meerdere kinderen bestaan en/of kinderen die van meerdere verenigingen lid zijn, dit vergt veelal nogal wat passen en meten om alle kinderen op tijd te laten eten en dan ook nog tijdig op de juiste plaats te laten zijn.

Kinderen die sporten kunnen meestal niet zonder de hulp van de ouders. De ouders moeten bepaalde voorwaarden scheppen waardoor het voor hun kinderen mogelijk wordt om op een verantwoorde wijze lid te zijn van de sportvereniging.

Vijf van die voorwaarden zijn:

1. Goedkeuring dat kinderen sporten
Ouders kunnen jonge kinderen nog dingen verbieden. Een eerste logische voorwaarde is goedkeuring van de ouders dat de kinderen mogen sporten. Ouders die streven naar een goede ontwikkeling van het kind zullen hun kind bij een vereniging aanmelden als lid. Zij dienen wel in de gaten te houden wat goed is en wat niet goed is voor het betreffende kind.

Hierbij kunnen drie kanttekeningen worden gemaakt, te weten:

- a) Vanwege medische redenen kunnen sporten afvallen. Een medische sportkeuring kan hierover uitsluitsel geven. Er is meestal altijd wel een geschikte sport te vinden.
- b) Bepaalde risicovolle sporten kunnen gevaar voor de gezondheid opleveren als ze op een bepaalde manier worden bedreven. Het gaat hierbij bijv, om avonturensporten en gevechts-/contactsporten zoals boksen.
- c) Een kind kan teveel verschillende sporten willen of in één sport teveel tijd en energie stoppen. De kans is dan groot dat het sporten het kind op den duur zal opbreken met als gevolg dat dan voorgoed met de betreffende sport zal worden gestopt. Een kind dat meer wil dan hij of zij aankan zal daarom moeten worden geremd. Overigens, niet elk kind kan evenveel belasting aan. Voor sommige kinderen zal een uur sport in de week al meer dan genoeg zijn, terwijl andere kinderen het liefst elke dag willen sporten. Overweeg daarom als ouders goed of het voor het betreffende kind haalbaar is wat hij of zij wil. Uiteraard mag het kind sport heel belangrijk vinden, maar sport mag in een kinderleven natuurlijk niet het enige zijn. Andere zaken, zoals school en een vriendenkring zijn ook belangrijk voor de ontwikkeling van een kind.

2. Het betalen van de contributie
De contributie zal veelal door de ouders moeten worden betaald. Deze bedragen lijken misschien vrij hoog, maar als je bekijkt wat je er allemaal voor terugkijkt valt het best mee.
3. Aanschaf van goede materialen
Goede materialen kunnen het beste aangeschaft worden in overleg met de trainer. Daardoor kan het kind verantwoord sporten, zonder onnodige blessures.
Bij handbal zijn met name goede handbalschoenen, die goede demping en grote wendbaarheid geven, belangrijk, daarnaast is het belangrijk om goede bescherming te dragen. Welke bescherming nodig is, is afhankelijk van het niveau en van de plaats in het veld de trainer/begeleider kan dit het beste inschatten. Vraag hierover naar zijn/haar mening.
4. Aanpassing in de huishouding
Wie sportende kinderen heeft, weet dat er aanpassingen nodig zijn in het dagelijks leven thuis. Dat betekent onder meer op tijd eten, niet weggaan als het kind een training of wedstrijd heeft en mogelijk oppas regelen voor de andere kinderen.
5. Het zorgen voor vervoer naar en van de trainingen en wedstrijden
Dit is een onmisbaar aspect bij het handballen van je kind en je ziet zo nog eens een training of wedstrijd. Voor wedstrijden worden hierover vaak afspraken gemaakt. Voor trainingen zou met ouders een rij-schema kunnen worden gemaakt. Hierin kan in overleg geregeld worden welke ouder een groep je van kinderen wegbrengt of ophaalt, al dan niet met de auto of fiets.

Interesse tonen en stimuleren

Vrijwel ieder kind wil gestimuleerd worden. Het ene kind heeft het echt nodig om 'de moed niet op te geven' en lid te blijven, het andere kind ervaart dat gewoon als positief, hetgeen nog meer plezier geeft in het handballen. Met het tonen van interesse wordt het kind automatisch gestimuleerd.

Als ouder kunt u onder andere op de volgende wijzen blijk geven van uw interesse in de handbalbeoefening van uw kind:

- Kom kijken naar trainingen en wedstrijden.
- Luister naar verhalen en problemen.
- Onthoud dat kinderen toch goed gesport kunnen hebben, zonder dat ze gewonnen hebben. Denk hierbij aan het verschil tussen prestatie (dat wat het kind doet) en resultaat (winnen/verliezen).
- Beloon daarom ook naar inzet en sportief gedrag en niet alleen naar resultaat.
- Vraag na een wedstrijd of ze lekker gespeeld hebben, of het leuk was en niet alleen of ze gewonnen hebben.
- Toon interesse voor de vorderingen van uw kind, vraag de begeleider/ trainer er eventueel naar. Overleg ook met de begeleider bij problemen.
- Bij een blessure of ziekte kan in overleg met arts en begeleider eventueel aangepast worden gesport. Forceer geen onnodige blessures. Dwing niet, maar stimuleer om, indien mogelijk, aangepast te trainen.
- Tot slot enkele vragen die u, voor uzelf kunt beantwoorden. Ze hebben betrekking op uw rol als ouder

Vragen

- Hoe vaak kijkt u bij wedstrijden en trainingen van uw kind?
- Vindt uw kind het leuk als u er bent?

- Vindt uw kind dat u voldoende komt kijken?
- Praat u thuis regelmatig na over wedstrijden (en trainingen)?
- Vraagt u dan naar de ervaringen/beleving van het kind?
- Overlegt u ooit met de trainer over de motivatie en vorderingen van het kind?
- Houdt u zich bezig met het materiaal waarmee uw kind handbal speelt? Vraagt u daarover advies aan trainers of andere deskundigen?
- Kunt u voor uzelf op een rijtje zetten op welke wijze u uw kind stimuleert tot het beoefenen van handbal?

Het stimuleren van individueel fair play gedrag

Er zijn twee dimensies van Fair Play te onderscheiden, namelijk de individuele en structurele.

Bij de individuele dimensie gaat het vooral om persoonlijke verantwoordelijkheid van de sporter zelf.

De structurele dimensie heeft betrekking op de verantwoordelijkheid van de sportorganisaties en de sportbestuurders. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om dat sportbonden hun regels zo aanpassen dat de sport voor elke deelnemer eerlijk en aantrekkelijk wordt.

Handbal is hierbij een goed voorbeeld, omdat de handbalbond de regels duidelijk aanpast aan de ontwikkeling van de leeftijd van de deelnemers. Naarmate de deelnemers ouder worden, neemt in de reglementen ook het volgende toe: het gewicht van de bal, de grootte van het speelveld, het aantal spelers, de speelduur per wedstrijd en de moeilijkheidsgraad van de spelregels. Zo is handbal, door de aangepaste regelgeving, uitermate geschikt voor alle leeftijden. Niet alleen wordt er zo veilig gehandbald van jongs af aan, maar ook is het spelezier optimaal omdat met weinig spelers op een klein veld met aangepaste spelregels nou eenmaal veel leuker spel en meer balcontact bereikt wordt.

Fair Play is een breed begrip. Bij de rol van ouders is het stimuleren van Fair Play dan ook voortdurend verweven.

In de eerste categorie (voorwaarden scheppen), wordt dat bijvoorbeeld bereikt door het kopen van goed materiaal zodat onnodige blessures worden voorkomen.

Bij de tweede categorie (interesse tonen en stimuleren), kan dat bijvoorbeeld door te waarderen dat het kind hard heeft gewerkt, ook al is de wedstrijd niet gewonnen.

Bij de rol van ouders wordt echter een derde categorie 'Expliciet individueel Fair Play gedrag stimuleren' apart genoemd. Ouders zullen zich bewust moeten zijn dat zij ook hun kind kunnen helpen om 'fair' te sporten. Kinderen zullen namelijk door de media, maar ook op en rond het handbalveld zelf met unfair sportgedrag geconfronteerd worden. Het kind moet daarom al vroeg leren wat Fair Play inhoudt

Fair Play is sportief sporten. Bij Fair Play in de individuele dimensie gaat het er om dat de sporters eerlijk sporten volgens de spelregels en zich ook eerlijk gedragen wanneer het gaat om aspecten die niet in spelregels beschreven staan. Het gaat hier bijvoorbeeld om zaken als: 'tegen je verlies kunnen', maar ook 'tegen je winst kunnen' samen willen spelen, ook met de wat minder 'getalenteerde', en de beslissingen van de scheidsrechter en leiders accepteren.

Bij jeugdhandbal zijn vaak de kleine onsportieve dingen waar ouders bij hun kinderen op kunnen letten. Bijvoorbeeld als kinderen nooit toegeven dat een wedstrijd verdiend verloren is, maar altijd onwerkelijke redenen daarvoor bedenken. Als kinderen mopperen op medespelers en/of

scheidsrechter. Of laten merken dat er onterecht gewisseld wordt, omdat degene die in het veld komt veel slechter is. En ook ruw spel, vooral als de scheidsrechter het niet ziet, of toch niet fluit, dit zijn vormen van onsportief gedrag die helaas bij het (jeugd)handbal nog wel eens voorkomen. Gelukkig zijn er bij het handbal ook heel veel sportieve gebaren te ontdekken.

Als ouder kunt u Fair Play bij uw kind stimuleren op verschillende manieren, dit kan onder andere door:

6. Leer kinderen om respect te hebben voor alle betrokkenen bij het handballen. Het betreft dan de scheidsrechters, de begeleiders, de teamgenoten, de tegenstanders etc. Maak duidelijk dat al deze mensen nodig zijn, om te kunnen sporten. Zonder hen is een wedstrijd niet mogelijk. Iedereen wil plezier beleven aan handbal, maak dat dan ook voor iedereen mogelijk. Op anderen mopperen, schelden of anderen uitlachen is daarbij natuurlijk niet aan de orde.
7. Indien u, als ouder, naar handbal of andere sport kijkt en zeker indien u zelf ook sport, dient u zelf het voorbeeld voor Fair Play te zijn. Kinderen imiteren vaak (bewust of onbewust) ouderlijk gedrag en denken dat dit het juiste is. Bovendien geeft correct gedrag van uw zijde, u het recht van spreken om eventueel unfair gedrag van anderen af te keuren.
8. Topsport, waarmee kinderen door de media geconfronteerd worden, kan een negatief effect hebben op het Fair Play gedrag van de jonge sporters. Leer hen dat sommigen dingen die bij topsport voorkomen niet goed zijn. Leg hun ook uit dat onsportief gedrag nooit goed te praten is, maar dat bij topsport hele andere (bijvoorbeeld financiële) belangen spelen.
9. Benadruk/beloon sportief gedrag van uw kind. Bijvoorbeeld als hij de winnaar heel spontaan feliciteert, als hij zegt dat de ander verdiend gewonnen heeft, als hij minder goede spelers helpt of als hij toegeeft dat hij een fout maakte.
10. Een team dat verloren heeft, maar veel over heeft proberen te spelen, en ook de zwakkere handballers een kans heeft gegeven, verdient een groot compliment.
11. Grijp snel in bij onsportief gedrag van uw kind. Leg uit waarom het onsportief is en hoe het beter had gekund. Argumenten hierbij kunnen zijn dat een overwinning eigenlijk alleen maar waarde heeft als die eerlijk behaald is en dat je bij alles wat je doet rekening moet houden met de gevoelens van mede- en tegenspelers en de leiding.
12. Leer het kind zich in te zetten voor het team, de vereniging steekt veel tijd in de jonge handballers. De vereniging verwacht daar iets van terug en moet op de leden kunnen rekenen. Je kunt je team en vereniging niet laten zitten door, zonder goede redenen, niet op te komen dagen op trainingen of wedstrijden.

Tot slot weer een test die bewust maakt wat individuele Fair Play is en hoe dat door de ouders kan worden gestimuleerd.

Vragen

- Kunt u een paar voorvallen van onsportief gedrag van uw kind of zijn/haar sportgenoten noemen?
- Kunt u een paar voorvallen van sportief gedrag van uw kind of zijn/haar sportgenoten noemen?
- Wordt er, naar uw mening, binnen de vereniging voldoende aandacht besteed aan Fair Play?
- Praat u ooit met uw kind over sportief sporten/Fair Play?
- Laat u uw kind duidelijk merken dat 'spelplezier' belangrijker is dan 'winnen'?
- Vindt u van uzelf dat u het goede voorbeeld van Fair Play geeft? Als voorbeeld: reageert u bijvoorbeeld wel eens in het openbaar op discutabele beslissingen van de leiding?

Kwaliteitscontrole en taakinvulling bij de handbalvereniging

Fair Play en kindvriendelijk sporten zijn van groot belang voor jeugdige sporters. Probeer daarom bij uw vereniging kindvriendelijk sporten en Fair Play te bevorderen, hierdoor wordt de 'kwaliteit' van het handballen vergroot. Overleg met de vereniging indien u ideeën, wensen of klachten heeft.

Bij een goede vereniging voor jeugdigen moeten de training en (oefen)wedstrijden kindvriendelijk zijn, dit kan bijvoorbeeld door een speelse aanpak, werken in kleine groepjes, aangepaste spelregels, veel bewegen in weinig tijd, geen vroegtijdige specialisatie en niet teveel nadruk op het resultaat van de sportbeoefening.

Ook belangrijk is dat bij de jongste jeugd alle jeugdleden ongeveer evenveel mogen spelen bij wedstrijden en op de trainingen evenveel aandacht krijgen. Sommige verenigingen kiezen ervoor om met bepaalde selectieteams te werken. Jonge getalenteerde handballers mogen hieraan dan deelnemen, bij deze teams wordt wel prestatiever gespeeld en gewisseld.

Enkele richtlijnen die kunnen helpen bij de kwaliteitscontrole zijn:

- Om de kwaliteit te kunnen controleren dient u wel interesse te tonen voor het wel en wee van de vereniging. Kom daarom kijken bij trainingen en andere activiteiten voor de kinderen. Kom ook op vergaderingen en andere gelegenheden om geïnformeerd te worden.
- Bedenk dat het voor de vereniging en trainer/begeleider vaak moeilijk is om de belangen van alle leden te behartigen. Het (vrijwillige) verenigingskader steekt vaak veel tijd in de vereniging, hetgeen moet worden gewaardeerd. Toon daarom respect en probeer in alle redelijkheid over de eventuele problemen te praten. Een verwijtende toon maakt de problemen vaak alleen maar groter.
- Ga nooit in discussie in het bijzijn van de kinderen. Voor alle partijen is dit namelijk een vervelende situatie. Vrijwel alle trainers/begeleiders zijn bereid om op redelijke vragen een antwoord te geven. Een goed gesprek kan voor iedereen verhelderend werken.
- Indien u van mening bent dat bepaalde activiteiten slecht zijn georganiseerd, kun u wellicht zelf met een concreet voorstel komen, dit wordt meer gewaardeerd en serieuzer opgepakt dan alleen maar losse kritiek.

Taken

Binnen de handbalvereniging zijn er talloze taken die ingevuld zouden kunnen worden door ouders van jeugdleden. Het kan hierbij gaan om een permanente taak (bestuurs- of commissielid), een repeterende taak (bijv. feestcommissie) of een eenmalige taak (bijv. begeleiding bij een kamp).

Er zijn binnen de vereniging taken die relatief weinig tijd kosten en waar u de vereniging behoorlijk mee zou helen. Door zelf te assisteren bij bepaalde activiteiten hebben de ouders een prima mogelijkheid om een bijdrage te leveren aan een optimaal sportklimaat voor hun kinderen.

Wat deze taken betreft kan een indeling worden gemaakt naar handbalspecifieke en niet-handbalspecifieke taken. Voor de handbalspecifieke taken worden in het algemeen personen gevraagd die enigszins aanleg, opleidingen of ervaring hebben voor deze taken. De vereniging kan daarvoor ook vaak een korte scholing verzorgen. De meeste niet-handbalspecifieke taken kunnen in principe door iedereen worden ingevuld. en aantal taken die vervuld zou en kunnen worden zijn:

Handbalspecifieke taken

- Trainer of assistent bij trainingen
- Coach
- Scheidsrechter
- Tijdwaarnemer
- Rapporteur

Niet-handbalspecifieke taken

- Bestuurslid.
- Commissielid (bijv. jeugdcommissie, wedstrijdcommissie en redactie clubblad).
- Vervoer naar verschillende activiteiten.
- Contactpersoon binnen de vereniging voor de ouders van jeugdleden.
- Zitting nemen in een oudercomité (vergelijkbaar met een ouderraad op school). Er zijn nog weinig verenigingen die een oudercomité hebben.
- Als sponsor (uw eigen bedrijf of het bedrijf waar u werkzaam bent).
- Assisteren bij de organisatie van activiteiten zoals toernooien en kampen.
- Onderhouden van het clubgebouw als bijv. schilder, loodgieter, elektriciens etc.
- Medewerker/ster voor de kantine- of bardienst
- Schoonhouden van het clubgebouw

Tot slot weer enkele vragen die u voor u zelf kunt beantwoorden. Ze vragen naar uw mening over en uw betrokkenheid bij handbalvereniging van uw kind.

Vragen

- Op welke wijze toont u betrokkenheid bij de vereniging?
- Zijn er in uw ogen zaken die beter anders zouden kunnen bij de vereniging?
- Bespreekt u die zaken wel eens met het verenigingskader?
- Heeft u er begrip voor dat niet alles binnen een sportvereniging gladjes verloopt?
- Vindt u dat de sport voldoet aan de wensen van kinderen?
- Komt elk kind voldoende aan bod tijdens wedstrijden en trainingen?
- Heeft de leiding respect voor alle kinderen ongeacht hun niveau?
- Wordt er aandacht besteed aan andere zaken dan alleen motorische ontwikkeling?
- Helpt u de vereniging van uw kind wel eens?

- Zou u wel eens wat (meer) willen doen bij de vereniging?
 - **Ja?** Meldt dat aan het kader, de verenigingen kan hulp gebruiken.
 - **Nee?** Waarom niet?
 - **Tijdgebrek?** Er zijn heel veel kleine taken die heel weinig tijd kosten.
 - **Taken te moeilijk?** Vaak valt dat erg mee, er zijn ook eenvoudige taken. Bij de moeilijke taken is er vaak begeleiding en misschien is er nog een andere ouder die mee wil helpen.
 - **Geen zin?** Dat kan. Denk er wel aan vereniging voor het merendeel bestaat uit vrijwilligers die ervoor zorgen dat uw kind kan sporten. Extra hulp is altijd welkom.
 - **Andere reden?** U zult merken dat als u aangeeft dat u misschien wel iets zou willen doen, dat het kader daar heel blij mee is. In overleg kan gezocht worden naar wat mogelijk en wenselijk is. De vereniging (en dus indirect uw kind) is met elk klein beetje hulp vaak enorm geholpen.

Verantwoording

De bronnen welke mede geraadpleegd zijn voor de totstandkoming van dit document zijn:

1. Een serie van vier artikelen "Ouders en sportieve opvoeding" van Lieke Vloet (NCSU) en René Ebens
2. Een notitie aan "Jeugdleden en ouders van jeugdleden" van Berty Mesch (wedstrijdsecretaresse)
3. Een publicatie Gedragsregels seksuele intimidatie van het NOC*NSF